

Vaccinatie is preventieve maatregel voor maximale groei bij kalveren

Groeiend kalf wordt productieve koe

Een kalf dat de eerste vijf levensweken voorspoedig groeit, is niet alleen gezonder met een sterke weerstand, maar levert ook nog eens meer melkproductie over twee jaar. De 'toverdrank' hiervoor heet biest, die met vaccinatie is op te waarderen en zo bescherming biedt tegen diarree.

tekst **Alice Booij**

Een pasgeboren kalf heeft geen enkele weerstand. Daarom is snel voldoende biest verstrekken nog altijd les één. De biest moet de eerste 24 uur zorgen voor antistoffen in het kalf en dus voor de weerbaarheid tegen allerlei ziekten.

Te lage weerstand

Wat de eerste les is in kalveropfok blijkt in de praktijk nog altijd lastig. 'De helft van de kalveren heeft een te lage weerstand door onvoldoende biestmanagement', signaleert dierenarts Inge Nijhoving van MSD Animal Health. 'Vlug, veel en vaak' luidt de open deur voor het verstrekken van biest. 'Met het groter worden van de bedrijven wordt dit steeds belangrijker. Bij grotere bedrijven is er meer circulatie van ziektekiemen doordat

er meer kalveren zijn, waardoor de infectiedruk ook hoger is.'

Aan de andere kant blijkt een goede biestverstrekking steeds lastiger. Als een veehouder honderd koeien melkt, kan hij niet elke nacht voor elke kalving uit bed komen om ook het kalf nog biest te gaan geven, weet Nijhoving uit de praktijk. 'Het besef dat je veel winst haalt uit snel biest verstrekken is niet genoeg doorgedrongen.' In de eerste 24 uur moet er toch 5,5 tot 6 liter biest in het kalf. 'Als je het kalf 's nachts niet kunt voeren, zorg er dan voor dat het kalf in de eerste 6 uur 4 liter biest krijgt, desnoods met een sonde.'

Naast biest zijn ook huisvesting en voeding sterk bepalend voor de groei in de eerste maanden, maar het begint met een goede gezondheid. 'Diarree is de belangrijkste spelbreker bij de groei', geeft Nij-

hoving aan. 'Vooral E. coli, rota- en coronavirussen en cryptosporidium zijn lastige ziekteverwekkers.'

Vaccineren voor superbienst

Vaccineren van droge koeien en hoogdrachtige vaarzen zorgt ervoor dat er genoeg antistoffen tegen ziekteverwekkers in de biest zitten, waardoor de kalveren extra beschermd zijn. 'Dat is een prima manier om preventief te werken, je verkrijgt goede biest door middel van vaccinatie', aldus Nijhoving, die aangeeft dat de animo om de koeien en de hoogdrachtige vaarzen in de droogstand te vaccineren en zo de kalveren te beschermen tegen diarree in Nederland toeneemt. 'Dat komt onder andere doordat er naar alternatieven gekeken wordt voor antibiotica-

Jeugdgroei betekent meer melk

Kalveren die genoeg en goede biest hebben gehad, zullen gezonder zijn en harder groeien en dat is weer van belang voor de latere melkproductie, zo blijkt uit Amerikaans onderzoek op de Cornell University. Eén kilo extra groei per dag voor het spenen van de kalveren leverde 850 kilo meer melk op in de eerste lactatie. Als er die eerste weken fors meer energie wordt opgenomen dan alleen het onderhoud vraagt, komt er nog eens 235 kilo melk bij. Het onderzoek werd ook uitgevoerd

op een commercieel melkveebedrijf en daar bleek de melkproductie bij één kilo meer groei per dag maar liefst 1113 kilo melk meer op te leveren in de eerste lactatie. Maar liefst 22 procent van de variatie in melkproductie in de eerste lactatie kon worden herleid naar de groei in de eerste levensfase van het kalf. 'Dat heeft te maken met epigenetica', verklaart Inge Nijhoving van MSD Animal Health. 'Door een goede groei in de jeugdfase komen de juiste genen tot expressie, de genen die van belang zijn voor de melkproductie.'

Enten heeft meer maatschappelijk draagvlak dan het gebruik van antibiotica

Dankzij verplichte ibr-enting positief over vaccinatie

Sinds er in Vlaanderen verplicht tegen ibr geënt wordt, is de acceptatie van het vaccineren veel groter geworden onder melkveehouders, schat dierenarts Peter De Swaef in. 'Veehouders merken dat ibr, dankzij het algemeen verplicht vaccineren, geen problemen meer geeft doordat de circulatie van het wilde ibr-virus flink gestopt is.' Deze positieve ervaring heeft de deuren opengezet voor nog meer vaccinatie. 'Ik denk dat bvd de

volgende ziekte is die we als sector gaan aanpakken', aldus De Swaef. Bij de kalveropfok signaleert hij al een toename van de vaccinaties tegen diarree en luchtwegaandoeningen. 'Dankzij deze vaccinaties samen met een correct biestmelk- en huisvestingsmanagement is een goede kalveropfok mogelijk zonder antibioticagebruik. Het is echt een vooruitgang voor de kalvergezondheid. Met vaccineren werk je meer preventief.'

Dat er een prijskaartje aan hangt, is volgens de dierenarts logisch. 'Het ontwikkelen van een vaccin kost miljoenen euro's. Farmaceuten stoppen er alleen geld in als ze zo'n investering ook kunnen terugverdienen. En dat kan alleen als het gebruik van een vaccin economische meerwaarde biedt aan de melkveehouder. Die weet dat het op peil houden van de antistoffen in een rundveestapel de beste bescherming is tegen ziekten.'

gebruik. Vaccineren is zo'n alternatief; als de dieren gezond blijven, hebben ze geen antibiotica nodig.' Vooral melkveehouders met grote bedrijven hebben deze vaccinatie standaard in hun protocol. 'Het geeft rust in de bedrijfsvoering als je weet dat je geen problemen met diarree bij de kalveren krijgt. Het zorgt ervoor dat het jongvee het opfokprogramma en de groei kan halen zoals gepland.'

Aanpak van bvd en ibr

'Enten heeft meer maatschappelijk draagvlak dan het gebruik van antibioti-

ca', weet ook Henk van der Horst, verkoopleider bij Denkavit. Hij geeft echter ook aan dat het geen oplossing is voor de veel voorkomende cryptosporidium. 'Bovendien blijven de hygiëne, het strikt naleven van de voeradviezen van de gebruikte kunstmelk en de biestvoorziening van groot belang. Enten heeft geen zin wanneer deze randvoorwaarden niet in orde zijn.' Van der Horst pleit dan ook voor integraal werken als de gezondheid van de kalveren te wensen overlaat. 'Zet de dierenarts, de voedingsadviseur en de kalverspecialist bij elkaar aan tafel en zoek samen naar oplossingen.'

Naast een vaccinatie tegen diarree noemt Nijhoving ook de aanpak van bvd essentieel voor de kalveropfok. 'Door bvd heb je niet alleen meer mastitis en meer vruchtbaarheids- en klauwproblemen, maar ook meer kalverdiarree.' Als het op een bedrijf 'rommelt' vraagt de dierenarts altijd naar de bvd-status. 'Je moet weten waar je als melkveehouder staat. Als je de status niet kent, is dat reden om die verder te onderzoeken. Para-tbc en salmonella worden gemonitord via de zuivel, dus die zijn bekend. Van bvd en ibr zouden ondernemers de status ook moeten weten.' |

